

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, do 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugosloviji:		V inozemstvu:	
celoletno napre:	pl. K 300—	celoletno	... K 4
polletno	... 150—	polletno	... „240—
3 mesečno	... 75—	3 mesečno	... „120—
1	... 25—	1	... „40—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja s vemo oziroma.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja K 1'20

Poština plačana v gotovini.

Vprašanje štajerskih mej. Caveant consules!

Oni krogi, ki žive v Avstriji v praktičnih poklicih, in kupčiji in industriji, se za politiko malo zanimajo. Dnevno delo in lov za zaslužkom jih precej absorbira. Spoprijaznili so se z novim položajem, skušajo se prilagoditi kar najbolj novim prilikam in urediti novim potrebam primerno svoje trgovanje. Njih želja je, da bi mogli delati, nabavljati in prodajati ob najmanjših ovirah in zaprekah. Zele si gladkega prometa, ki naj ga kar najmanj zadržujejo granične omejitve. V razgovoru z državljani nacionalnih držav poudarjajo pri vsaki priliki potrebo, da se ugledi osebnih in blagovnih interesov, potrebo dobre sosesčine, potrebo obojestranskega spoštovanja in ugodno urejenega trgovanja. Prav tako govorijo omejitve zastopnikov in reprezentantov njih gospodarskih zastopstev. Priznati se mora, da je v teh zadrževanjih mnogo odkritosrčnega mišljenja in iskrenega prepričanja.

So pa tudi ljudje drugega mišljenja. Močne, nemirne sile so na delu, ki skrbijo trajno za vznemirjenje, ki vzdržujejo stari sovražni duh in osvojevalno propagando. V Avstriji je inteligenca močno zastopana. Ti krogi imajo časa in volje dovolj, da v juž. delu republike goje nacionalno nestrpnost. Dovolj je tiska na razpolago za take svrhe. Posebno so pridni na delu oni nacionalni kokoti, ki so prej dobro živeli od zdražb po spodnje štajerskih mestih in trgih ter so po prevratu našli zasilno zavetišče v Avstriji. Hrepene nazaj v izgubljeni raj. Za časa koruškega plebiscita so nemški stvari dali na razpolago svoje sile. Marljivo so res delali in smoteno. Poznali so prilike v spornem ozemlju najbolje.

Sedaj jim ne dajo pokoja štajerske meje. Maribora, Ptuja, celo Celja, kjer so bila glavna torišča za njih nacionalno ščevanje, ne morejo preboleti. V teh mestih imajo dovolj zaupnikov in informatorjev. Dovolj elementov, ki prezirajo in sovražijo slovenski življenjski in priznavajo sedaj sploh le Srbe, češ da so pravičnejši in bolj strpljivi. Radi prihajajo na meterne prsi v nemško Avstrijo po nacionalno uteho in pripovedujejo o mučeništvu, ki ga je prestajati neodrešenim pod Dravo.

Dasi nikakor ne precenjujemo tega gibanja in nismo prijatelji ekstremov, je vendar gotovo, da imamo opravka z nelahkim problemom. Naša oblastva bodo morala biti vedno previdna in čuječa. Nem-

ci so žilavi, odporni in vstrajni. Vsak pisarček si zna poiskati svoj delokrog. Preveliko popustljivost radi krivo tolmačijo. Navajeni na spoštovanje avtoritet in discipline, bodo priznali le oblastva, ki vedo, kaj hočejo in ki ne popuščajo v načelnih vprašanjih. Odločnost v stvari, uglednost v formi bo na mestu. Izbira naših organov, ki prihajajo na važnejša upravna mesta, mora biti skrbna. Prebivalstvo, ki ni naše narodnosti, mora priti do zavesti, da živi v nacionalni državi. Nepotrebno popuščanje glede jezika bi bilo kvarno. Spoštovanje do državnega jezika se mora zanesti med vse prebivalstvo. Do zavesti mora priti Nemcem, da žive v nacionalni slovenski državi. Izginiti mora stoletja gojeno mnenje, da imajo kot Nemci predprave. Nemci v Jugoslaviji vedo, da je v naši domovini lepo življenje in da je obilo prilik za služek in pridobivanje. Zato se celo nacionalno nesrečni Nemci nečisto odločijo, da bi zapustili Jugoslavijo. Vendar pa je dejstvo, da jih je še mnogo, ki se še niso preorientirali in še vedno »upajo.« Česa vsega si obetajo od naše nevednosti, zaradi vprašanja, kako urediti državno upravo! Mnogi so nedolžni in se dajo voditi od propagande, ki izkorišča vsako našo slabost. Naše mnenje je, da treba vsem tem okolnostim posvečati trajno in ciljno pozornost. Omalovaževanje tujega elementa in njegovega mišljenja ne smatramo za pravo.

Niso vedno brezpomembne osebe, ki se pečajo na nemški strani z vprašanjem štajerskih mej. Prav te dni je v Gradcu izdal znani profesor graške univ. dr. Arnold Luschin Ebengreuth dve spomenici z zemljevidom pod naslovom »Die Zerreißung der Steiermark«. Publikaciji zasluži pozornost naših pol. krogov. Graška »Montagezeitung« z dne 15. avgusta prinaša o teh spomenicah zanimiv uvodnik, v katerem se zrcali mišljenje gotovih krogov v Avstriji. Pisatelj dr. Luschin se peča tudi s publikacijo »La question du Prekmurje de la Styrie«, ki je bila predložena od naše strani mirovni konferenci v Parizu. Publikacija prof. Luschina je že prevedena na angleški jezik. Pisatelj prihaja do sledečih zahtev:

Prebivalstvo Spodnje Štajerske je na zakonit način, ne da bi se vplivalo nanje, vprašati, ali odobrava radele svoje domovine, ter ali se hoče odločiti za priključitev svojim deželanom severno od Mure. Mini-

mum je pa, da se s korektno mej zavrže v vsakem oziru neprimerno razmejitve po Muri med Spiljem in Radgono ter se tudi tukaj prizna jezikovno mejo za merodajno. Novo državno mejo bi bilo potemtakem postaviti med Spiljem in Radgono tako, da bi cel »Abstaller Becken« s svojim trdo nemškim in nastanje-

nim prebivalstvom ostal Avstriji in s tem deželi Štajerski.

Duhovi, ki ne pridejo do pokoja, je-li? Kako potem dopustiti ob taki mentaliteti svobodno osebnostni promet med državama? Ali niso to moderni Gracchi, — de seditione querentes?

Kralj Peter I.

Proznoč na dvoru.

Ko je došel knez Peter Karadjordjević v Beograd kot srbski kralj, so ga sprejeli nepregledne množice naroda. Vsi beogradski časopisi so ga pozdravljali s prisrčnimi dobrodošlicami.

Kralj je bil po dolgem potovanju utrujen ter je odšel rano, da se odpocije. Toda vso noč ni zatisnil očesa. Dolgo je stal ob oknu in njegove oči so gledale nekam v daljavo...

Ko je drugo jutro stopil v kraljevo prostore njegov tajnik dr. Nenadović, je našel kralja že bdečega. Tajnik vpraša kralja:

— Kako ste spali Veličanstvo?

Kralj se nasmehne in reče: Nisem spal.

— Gotovo ste bili trudni?

— Bil sem, toda nisem zatisnil očesa.

— Zakaj? ga vpraša tajnik.

Kralj stopi k mizi ter izvleče iz kupa časopisov, ki so ga pozdravili na dan njegovega prihoda, časopis in ga ponudi tajniku z besedami:

— Eto... Ta članek je provzročil, da nisem mogel spati.

V njem je par stavkov, ki so pretresli vso mojo dušo in mi odgnali spanec...

Tajnik dr. Nenadović je vzel časopis in ga pričel pazljivo čitati, predvsem stavke, ki jih je podčrtal kralj s svojim svinčnikom.

— Citaj glasno! je rekel kralj.

In tajnik je čital:

»Ko se zmrči dan, ko nočni pajčolan ovije prestolico s svojim temnim plaščem, ko bo vse počivalo — Ti ne boš počival. Tvoj duh bo bdel. Stal boš ob oknu in Tvoj pogled bo blodil skozi temno noč v daljavo, čez one planine in gore, kjer je solnce zatopilo. V Tvojem pogledu bo otožnost. Poslušal boš šepetanje noči in njene globoke skrivnosti. Iz teh tihih, zamrlih glasov se bo rodila harmonija pritaženih glasov stotisočev naših bratov, ki so se vedno v verigah suženjstva in ki hrepenejo po svobodi. Ti glasovi Ti ne bodo dali mirnega sna. Na valovih nočnega vetra bodo prihajali k Tebi vzdihli izmučene narodne duše. In Ti boš ališal besede: morituri Te salutant.

Srem, Banat, Slavonija, Bačka ter ostale bratske in sorodne pokrajine Ti pošiljajo pozdrave. Izza Velebita vzdigujejo bratje glave in gledajo na Te mirno zalagal, ga je vratar dobrodušno opazoval.

— Šment! je rekel, človek res ne ve, kaj ste napravili in zakaj tako strogo postopajo z vami.

— Jaz še manj! je s polnimi usti odgovoril Tartarin.

— Hudoben človek vsekakor niste videti, in ne verjamem, da ne bi privoščili ubogemu družinskemu očetu, če si more zaslužiti kak vinar. No, torej — imam gori celo družbo ljudi, ki bi radi videli Bonnavardovo celico. In če mi obljubite, da boste mirni in da ne poskusite bežati —

Blagi Tartarin se je s prisego zavezal, in pet minut pozneje so vdrl v njegovo celico vsi njegovi znanci z Rigi-Kulma in Telsplatte: natovorniki osel Schwanthaler, vir ineptissimus Astier-Réhu, član Yockev-Cluba s svojo nečakinjo (hm! hm!) — sploh vsi člani Cookovega krožka. Ves v strahu, da ga ne spoznajo, se je siromak skrivaj za stebre, se umikal in izogibal tem bolj, čim bliže so prihajali turisti za ključarjem, ki je s svoji naučeni vloji primerno turobnim glasom razlagal: »Tu je nesrečni Bonnavard...«

Počasi so se pomikali bliže in bi se bili že hitreje, če bi se ne bila učenjaka spet ljuto zgrabila. V fantastičnih pozah, ki jih je sla-

z vero in upanjem. Zdi se jim, da jim prinašaš znamenje nove dobe. Pričakujejo Te Stara Srbija in Makedonija. Pričakujejo Te Primorje. Bosna in Hercegovina poznata svojega Petra Mrkonjića. Vsi verujejo, vsi upajo. Pričakuje se nova zarja, poraja se nova doba. Čuj, kaj govori narod iz teme robitva: to je pritenjeni glas onih, ki hrepenejo po svobodi!«

Dr. Nenadović je pogledal kralja, ki je stal ves čas ob oknu in zamišljeno gledal v daljavo. Zunaj se je porajalo divno jutro. Tajnik je položil časopis na mizo in se tiho približal kralju... V kraljevih očeh je opazil čuden sijaj in videl njegove vlažne trepalnice. Naenkrat se je vzbudil kralj iz svoje zamišljenosti, vzdignil roko proti Ceru in Fruški gori...

— Veličanstvo!

Kralj je tiho vzdihnil, šel z roko mimo čela in rekel:

— Tako je! Prav ima! Vidiš, onostran Cera, preko Drine in Fruške gore in dalje, dalje proti morju — tja so odšli moje sanje. Sele tedaj, ko bo vse to osvobodeno pod eno krono, — bom mogel tudi jaz mirno spati...

Od takrat so minula leta. Cesarstva in kraljevine so se zrušile. Srbski narod je prelil morje krvi za svojo in našo svobodo. Oni, ki so ponoči pošiljali svoje pozdrave kralju Petru, so svobodni in svobodna je naša skupna domovina. Ne še vsi! Toda zgodovinski pomen besed kralja Petra: »Kar je prišel ded, to bo končal vauk!« se bo izpolnil tudi na naših, še ne osvobodjenih bratih.

Kralj Peter in dobrovoljec.

Bližali so se usodopolni dnevi za hrabro srbsko vojsko. Sovražnik je zasedel srbsko domovino, ropal, požgal, moral in oneščal. Srbska vojska je bežala čez albarske gore. Vojaki so bili trudni in gladni.

Mal oddelek, ki je spremljal kralja Petra na strašno, krvavem potu čez Albanijo, je došel pred Fijeri. Vojaki so napravili takoj ogenj, kraljev adjutant pa je hitel, da najde v najbližji okolici zatočišče za starca kralja Petra, ki je bil silno utrujen, ker se je moral voziti na slabem vozu, ki so ga vlekli volli.

Počasi so prihajali tudi druge skupine vojakov, ki so srečno ušli avstro-ogorski maščevalnosti. Kmalu je odsevala ravnina od ognjev, pri ka-

terih so se gori premraženi, utrujeni in lačni vojaki. V mraku je prišel padati dež.

Kralj je sedel na vlažnem kamnu, podprl glavo z rokami in otožno gledal po najbližji okolici, kjer so bili ostanki njegove hrabre vojske, junaki s Kumanovega, Bitolja, Jedrena in Drenaka, s Cera in Suvobora. Okoli kralja so se zbrali vojaki in njegov adjutant. Govorili so polglasno, šepetaje. Kralj je bil nerazpoložen in otožen.

Dež pada neprestano. Vojaki so tresenje od mraza in lakota. Naenkrat se približa k ognju volik, močan vojak v raztrgani obleki, s puško na ramih in s prazno torbo na strani. Vojak vzdigne roko proti šnjakci in pozdravi: »Dober večer! Nihče se ni odzval. Stari kralj se obrne malo v stran in opazi pred seboj močnega vojaka ter reče: »Bog Ti pomagal, vojniče!«

Vojak pač ni vedel, s kom govori, zato je nadaljeval: »Veš li, dobri človek, če je došel naš stari?« — Kralj je zakašljal. Vojak pa je nadaljeval: »Znaš brato, med potjo sem slišal, kako se muči naš stari kralj in to me silno boli. On tega ni zaslužil. Da bi vedel, kje je, bi ga nesel sam.«

Stari kralj je postal zaradi vojaške odkritosti dobre volje, obrnil k nepoznanemu vojaku in vprašal:

— Odkod si ti, vojniče?

— Čiča, jaz sem Ličanin.

— Ličanin?

— Da.

— Kako prideš sem?

— Eh, moj dragi čiča, je odgovoril Ličanin, — bil sem v švabski vojski, pa sem pobegnil. Kako se moram boriti proti bratom in streljati Srbe!

— Dobro si storil! je rekel kralj. — Sem, brate! Prišel sem kot do brovoljec, da pomagam kralju Petru in njegovi vojski, ker se bori on tudi za našo svobodo. Toda zdi se mi, da so švabi, udruženi z Bolgari in Nemci, dobili premož...

— In sedaj? ga je vprašal kralj.

— Sedaj se umikamo, smo lačni in umiramo. Pa kaj zato! Da Ti povem, jaz še nisem obupal. Trpimo, to da tudi Kristus je trpel, pa je vstal!

— Tako je, sinko! je pritrdil kralj Ličanin pa je nadaljeval:

— Da Ti povem resnico: trpim sem lačen, toda v duši me ne zebe. Prepričan sem, da bo Silni na koncu premagal vse.

Kralj je pazljivo poslušal vojaka ki je nadaljeval:

— Znaš mi moremo pretrpeti vsaj to, toda žal mi je za kralja. Čudim se, kako more vztrajati. Silno rad bi vedel, če je došel za nami.

— Tu je — došel je, — je odgovoril kralj tiho.

Med tem je prišel adjutant, pozdravil po predpisu in sporočil:

— Veličanstvo: Našli so primere kralj in postojlo, da se odpeljeta.

— Ni treba!

— Trudni ste, Veličanstvo.

— Ali mar ti mučeniki niso trudni?

Alfonz Daudet:

39

Tartarin na planinah

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

Ta chillonski grad, o katerem je P. P. D. zadnja dva dneva svojim ljubim planincem neprestano pripovedoval in kamor so zdaj po posebni ironiji usode vrgli njega samega, ne da bi vedel, zakaj, je eden najbolj obiskovanih zgodovinskih spomenikov vse Švice. Najprej so bivali čez poletje v njem savojski grofi, potem so napravili iz njega državno ječo, nato skladišče za orožje in municijo, danes pa je samo še »znamenitost« za izletnike, kakor Rigi-Kulm ali Telsplatte. Vendar pa so pustili v gradu orožniško postajo in »ječo« za pijance in druge domače malo pridneže, ki pa so v mirnem vaudskem kantonu tako redki, da so zanj vedno prazni in spravlja vratar svoja časa za zimo vanje. Zato pa mu je bil pri vseh teh jetnikih zelo malo dobrodošel, posebno če je pomislil, da zdaj ne bo mogel več kazati slavne celice, ki je bila v tem letnem času glavni vir njegovih dohodkov.

Srdit je torej pokazal od strahu nememu Tartarinu pot. Nekaj vegastih stopnic, plezanje in po trobnobi dišeč hodnik, kakor zid

debela vrata z ogromnimi tečaji, in že sta bila v velikem obokanem podzemskem prostoru. Tla je pokrival tlak iz stentane ilovice. Obok pa so podpirali težki rimski stebri z železnimi obroči, na katere so svoj čas privezovali državne jetnike. Skozi ozke line, med katerimi se je videlo samo koščke neba, je prodiralo malo blede svetlobe z vztrepetavajočim odsevom težera.

— Evo, to je naša soba! je rekel ključar. Priporočam vam, da se držite bolj srede — tam zadaj so luknje v podzemskem temnici.

Tartarin se je prestrašen zapotekel nazaj.

— Temnice! Za božjo voljo!

— Kaj hočete, prijatelj — rekli so mi, da naj vas denem v Bonnavardovo celico, in jaz sem vas dal v Bonnavardovo celico! In zdaj, če imate kaj denarja, si lahko privoščite kako olajšavo, recimo kako oedejo ali blazino za ponoči.

— Najprej kaj jesti! je vzkliknil Tartarin, ki mu po sreči niso bili vzklili listnice.

Ključar se je kmalu vrnil s hlebom svežega kruha, pivom in klobaso, in novi chillonski jetnik, še od snoči težč ter ves zlomljen od utrujenosti in razburjenja, se je hlastno lotil teh dobrot.

Ves čas, ko je, sedeč na svoji kameniti klopi v bledem svitu line nad seboj, tako

mirno zalagal, ga je vratar dobrodušno opazoval.

— Šment! je rekel, človek res ne ve, kaj ste napravili in zakaj tako strogo postopajo z vami.

— Jaz še manj! je s polnimi usti odgovoril Tartarin.

— Hudoben človek vsekakor niste videti, in ne verjamem, da ne bi privoščili ubogemu družinskemu očetu, če si more zaslužiti kak vinar. No, torej — imam gori celo družbo ljudi, ki bi radi videli Bonnavardovo celico. In če mi obljubite, da boste mirni in da ne poskusite bežati —

Blagi Tartarin se je s prisego zavezal, in pet minut pozneje so vdrl v njegovo celico vsi njegovi znanci z Rigi-Kulma in Telsplatte: natovorniki osel Schwanthaler, vir ineptissimus Astier-Réhu, član Yockev-Cluba s svojo nečakinjo (hm! hm!) — sploh vsi člani Cookovega krožka. Ves v strahu, da ga ne spoznajo, se je siromak skrivaj za stebre, se umikal in izogibal tem bolj, čim bliže so prihajali turisti za ključarjem, ki je s svoji naučeni vloji primerno turobnim glasom razlagal: »Tu je nesrečni Bonnavard...«

Počasi so se pomikali bliže in bi se bili že hitreje, če bi se ne bila učenjaka spet ljuto zgrabila. V fantastičnih pozah, ki jih je sla-

botna svetloba v dolgih sencih metala na strop, sta mahala eden s svojim stoličkom, drugi z nahrbtnikom, kakor bi si hotela vsak hip skočiti v lase.

Tartarin se je bil umaknil že tik do odprtini v podzemlje, iz katerih je vel čez tlak mokrotnoleden črn smrad po preteklih stoletjih. Prestrašen se je ustavil, si potegnil kapo čez oči in se stisnil v skrajni kot. Toda zaradi učinka mokrotnega salpetra po zidovih je siromak naenkrat tako silno kihnil, da so vsi odleteli in ga potem zapazili.

— Glejte, glejte: Bonnavard! je vzkliknila poredna Parižanka s klobukom v slogu iz časa Direktorija na glavi, ki jo je gospod iz Yockev-Cluba predstavljal za svojo nečakinjo.

Toda Taraskonec se ni dal vreči s sedla.

— Te podzemne luknje so zelo srčkane! je rekel z najnaravnejšim glasom, kakor da bi si bil tudi on prišel reč pravkar pogledat. In hladnokrvno se je nemešal med druge turiste, ti pa so z veselim nasmehom spoznali planinca z Rigi-Kulma, burkastega očeta ti stega znamenitega plesa.

— O, gospod! ... tancati, tancati!

In že je stala drobna senca dično vilo Schwanthalerice pred njim in se pripravljala, kakor da se hoče tudi tu zavrteti.

Kralj Peter je vstal, podal roko Ljubicu in rekel: Tvoje trpljenje je tudi moje trpljenje.

Ljubičan je bil ves začuden, ko je spoznal, s kom je govoril. Kralj je odšel k počitku, dobrovoljec pa se je izgubil v mraku z zadovoljstvom v duši, ker je zvedel, da je došel tudi njegov kralj.

Ne klonimo!

Dne 13. novembra 1915 je korakala srbska vojska, umikajoč se iz Prižrenja v smeri Ljume. Kralj Peter je korakal sredi vojske, obdan od pobojnikov in častnikov. Bila je strašna pot in odigravali so se prizori, ki si jih ne more niti približno predstavljati nihče, kdor jih ni doživel. Snežni metel z ledenim dežjem in burjo je pokobil z mnogimi, ker so jih izčrpale utrujenost, glad in zasplost. Običajali so v snegu, strmoglavljali v prepade ali pa jih je požiral široki in droči Drin, ob katerem se vije cesta. Zamisljen je stopal kralj Peter, v pesti okovano palico. Z njo se je poganjal dalje, kajti pogoje so izpodirale po ledu. Ob Vezirvem mostu je zagledal večji oddelek vojske. Tik mostu so stali častniki. Dasi lačni, smrtno utrujeni in obupani, so se vojaki hitro postavili v vrsto, da izkažejo čast kralju mučeniku. Toda se predno so ga mogli pozdraviti, je nagovoril kralj vse:

— Pomoz' Bog, junaci! Jeste li živi? Je li vam teško?

Osokoljeni po teh prisrčno prijaznih besedah, so v tistem hipu pozabili vse jake in muke. In zaoril je iz vseh grl samo en glas:

— Živio kralj! Nije nam teško, kad je Tebi na ramenu glava.

In kralj je dejal krepko, očetovsko hrabre, hkratu a proroški:

Živi i zdravi bili, bračo moja! Znam, da vam je teško i čemerno (bridko), ali uzdamo se (zaupamo) u pravednoga Boga i ne klonimo!

— Ura kralju! je zaorilo v odgovor, s mnogimi so prikočili h kraljevi roki, ki so poljubljali in rosili z vročimi solzami.

Tisti večer je prebdel kralj Peter vso noč sredi vojaštva, se grel ob ognju, sedeč, govoreč in za hip dremal.

Vojski in mornarici!

— d Beograd, 17. avgusta. (P. B.) Naredba ministra za vojno in mornarico št. 37.413 od 16. avgusta t. l. vsej vojski in vojni mornarici:

Kralj vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, Nj. Veličanstvo Peter I. Karađorđević je umrl danes, 16. t. m. ob 17.30 v svoji prestolnici v Beogradu. Na prestol je stopil po členu 56 ustave Nj. Veličanstvo kralj Aleksander. Plemenito srce sirega kralja, ki je bilo 77 let v nepresekliivi enaki ljubezni za vsa tri plemena enokrvnega našega naroda, je danes prenehalo biti. Njegova plemenita duša se je povzpela v nebeske višine k Prestolu Najvišjega. Junaki, sinovi rodovitne Sumadije, plakajte, ker je umrl prvi, najizvrstnejši sin Sumadije!

Sinovi Kraljevine Hercegovine in Črne gore, divne Dalmacije, trde Krajine in Bosne ponosne, plakajte, ker je izdihal Peter Mrkonjić!

Junaki, sinovi lepe Makedonije, plakajte, ker je umrl vaš osvoboditelj! Junaki, sinovi ponosne Hrvatske,

joč, ker ure in ure daleč ni bilo zaklonišča. In sneg je padal, burja je tulila, ljudje so zmrzovali in umirali tiho, brez stoka za kralja, za domovino...

Grozni kralj!

Kralj starih ni mogel hoditi več. Po kameniti, ledeni, strmi poti pa se ni bilo mogoče voziti niti z avtomobilom, niti s kočijo. Tako so ga srbski častniki naložili na najsurovejši kmetijski voz, v kateri so bili vpreženi podkovani gorjanski volli. Zavrt v odelu, se je vozil kralj Peter na takem vozu, ki pa se je zaradi strašne ceste jedva premikal, se premetaval, zaletaval in je bila neštevilnokrat nevarnost, da se prevrne ali da zdrži v prepad. Voza ni spremljala kraljevska garda v sijajnih uniformah na iskrih konjih, a spremljali so ga srbski častniki, vsi blatni, raztrgani, neumiti, nepočesani in vsi divje zarasli obrazov ter vojaki, strašni na pogled, a neizmerno srečni in ponosni. Spremljali so svojega kralja, gledali in govorili z njim in neprestano so pazili nanj, da se ne ponesreči. Noben kralj ni bil bolj in zvesto stražen kakor kralj beguncev na albanskih gorah.

In kralja na volovskem vozu z razcepanim, lačnim in od mraza drhtečim spremstvom je nekdo fotografiral. Tako fotografija je prišla v roke tudi Nemcem in z bestialno škodoželjnostjo so jo objavili vsi ilustrirani listi.

Kralj na volovskem vozu, zavrt v odelu, brez sijaja in svite! Ha - ha, kako smešno! Kolik padec, koliko ponižanje, kakšna sramota! Konec je srbske kraljevske slave, konec srbske časti!

Brezsrčno so se Nemci rogali, posmehovali ter se radovali.

Dvorniki so prineli tako sliko tudi Viljemu II. in se smehljali, pričakujoči, da razvesele cesarja triumfatorja.

Toda cesar Viljem II. se je zdrzil:

— Grozna slika! Grozen kralj! Je vzkliknil. Tak vladar, ki vzdrži tolike žrtve, je nepremagljiv. To zanj ni ponižanje, nego slava! Prizanesite mi v bodoče s takimi slikami!

Viljem je pač slutil bodočnost...

Žalna manifestacija v justični palači.

Ljubljana, 18. avgusta.

Govor predsednika višjega dežel. sodišča.

Cestita gospoda! Današnji dan sem bil določen za zapiranje predsednikov zbornih sodišč in gremija višjega deželnega sodišča.

A ta slovesni dan se je spremenil v dan globoko žalosti. Njega, komur bi imeli prisrčno zvestobo, ni več! — Ko čitamo v današnjih dnevnikih živopis pokojnega kralja Osvoboditelja, pade v oči pred vsem eden dogodek iz njegovega življenja. Ko je v svetovni vojni prilično zapazil, da so začeli njegovi junaki omahovati in obupavati nad zmago, tedaj jim je govoril prilično: »Vem, da ste izmučeni, da bi se radi vrnili v naročje ljubih svojcev. Odveč vam vseh dolžnosti, idite prost, jaz vam odpustim. Jaz s svojimi sinovoma pa ostanem tu in Avstrija naj zna, da mora stopiti na tla svete srbske zemlje samo preko naših trupel.« A glej, kakor nekdanj črtomir, tako tudi on v celnem številu ni imel niti enega strašljivca!

In vendar je med njegovo in Črtomirovo usodo velika razlika! Dočim so pod Črtomirov padli zadnji ostanki države naših pradedov Staroslovencev, je naš kralj povzpel se do svojih višav slave in zmage, če tudi šele preko strašne Golgate, zvane Albanije.

Ako pa se ozremo s teh sinjih višav njegove zmage nazaj v njegovo preteklost, vidimo, da je bila pot do tja silno ozka, posuta s ostrim kamenjem in preprežena z bodečim trnjem. Mala državica, katero je bil ustvaril njegov ded Črni Jurij in deloma tudi Miloš Obrenović, ni imela prostora za razmah velikemu njegovemu glasu. Moral je v tujino. A tudi v tujini mu je ostala zvezda vodnica neutešeno hrepenenje po svobodi. Stopil je v francosko - nemški vojni med prvimi v vrsto onih, ki so se postavili v bran nasilnemu nemškemu imperijalizmu. Ko so leta 1875 buknile vstaje v Bos-

ni je pohitel tja, da pomaga oprostiti ta del svojega naroda izpod turške jarma. A usoda mu ni bila mila. Zavist Obrenovićev ga je pognala zopet v tujino. Tu je moral gledati, kako vedno krepkeje sega grabežljiva roka avstro - ogrskega imperijalizma po zlati njegovi domovini. A srbski narod je imel dovolj odporne moči, da je najpoprej otresel se ponižne dekline tujih vplivov, Obrenovićeve dinastije, na to pa poklical njega na krmilo države.

Sedaj šele se je mogel udejstvovati. Uvedel je slovensko politiko in prvi sadovi so se pokazali že v balkanski vojni. Uspeh njen je je prva etapa njegove vekovite slave. Osvobodilna je bila Makedonija, osvetočeno Kosovo polje! Ona Makedonija, katero je bil združil pod svojim žezlom veliki car Dušan, ono Skoplje, njena prestolnica, v kateri je ta veliki car leta 1349. izdal svoj zakonik to remek - delo onega veka, ta najslavnejši spomenik v zgodovini jugoslovanskega prava - a hkratu ona Makedonija, katero sta bila izgubila v bitki na Marici leta 1371. nesrečna brata Uglješa in Vukašin, bivša župana v veliki Dušanovi carevini.

Prosto je bilo zopet Kosovo polje, ta simbol vsega srbskega čustvovanja in hrepenjenja. Maščevan je bil nesrečni knez Lazar!

Svetovna vojna pa je uživila njegove zlate sanje, sanje, katere smo sanjali z njim vsi Jugoslavlani. Zgodovina bo blagopokojnega kralja zbog nesmrtnih njegovih zaslug na združenju Srbov, Hrvatov in Slovencev nazivala Velikim. Mi pa, ki smo deležni njegovih zaslug in njegove slave, hočemo oddolžiti se manov Velikega našega kralja z obljubo trajne zvestobe njegovi prejšnji dinastiji in ponosni naši državi, katero nam je ustvaril veliki njegov duh. Slava njegovemu spominu, slava, slava!

Vojska prisega kralju Aleksandru.

ZAPRISEGA LJUBLJANSKE GARNIZIJE.

— Ljubljana, 18. avg. Včeraj ob 9. dopoldne je bila svečana zaprisega vsega vojaštva ljubljanske garnizije in skupine vseh okoližij. Kato- like je zaprisegel superior g. Klobovs, pravoslavne protierej g. Dimitrije Janković, protestante pastor. Muslimani niso bili zapriseženi, ker njih imam na službenem potovanju v okrožju dravske divizije. Lepi svečanosti, ki se je vršila na dvorišču velike vojašnice kralja Petra I. je prisostvovalo številno častništvo štaba drav. divizije pod vodstvom generala Dokića, ki je imel krasen nagovor na vojnike, katere je pozival na zvestobo novemu kralju in veliki domovini, kakor tudi omenjal junaške vrline pokojnega kralja. Oba svečenika g. Janković in Klobovs sta tudi imela lepe, jedrnatte nagovore vojaštvu. Tudi po drugih garnizijah v Celju, Mariboru, Slov. Bistrici in drugod so tekom včeraš. snjega dneva izvršile svečane zaprisege.

ZAPRISEGA BEOGRADSKEGA VOJAŠTVA.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Patrijarh Dimitrije je včeraj ob 9. dopoldne opravil v saborski cerkvi, čim je bilo tja prenešeno truplo kralja Petra, kratko cerkveno opravilo. Tega opravila se je udeležila celokupna vlada in drugi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Oder stražijo kraljevi gardisti in gojenci vojaške akademije.

Ob 11. dopoldne je bila svečana zaprisega vsega vojaštva. Vsi polki, vse skupine raznega orožja in vsi oddelki so bili v vojni opremljeni. Najprej so bili zapriseženi vojniki pravoslavne vere, za tem katoliki, muslimani in naposled drugoverniki. Po svečani zaprisegi je imel vojni minister general Zečević na vojaštvo kratek nagovor:

»Junaci! Njegovo Veličanstvo kralj Peter I. je 16. t. m. ob 17.30 umrl v svoji prestolnici. Nastopil je vlado kralj Aleksander.

Umrl je veliki kralj, veliki domoljub, veliki vojak, ki je ljubil svojo domovino, ki je delil s svojim narodom skupno vse bridkosti in težave. Umrl je domoljub, ki nima primera v svoji požrtvovalnosti, ki je branil domovino s peresom in s puško v roki! Slava kralju Petru I., Zivel naš kralj Aleksander! — V iskrenih besedah je tudi vojni minister omenjal vrline našega mladega kralja Aleksandra. Vojska je oduševljeno vzklikala pokojnemu kralju in kralju Aleksandru. Dalje je vojni minister pozival celokupno vojaštvo naj ne pozabi slavni za- stav in svetinj, ki jih zapuščajo vsej vojski pokojni kralji. Pozval je vojaštvo naj bo verno kralju in domovini. Z vzklikom »Slava kralju Petru! Zivel kralj Aleksander!« je bila končana slovesna zaprisega.

ZAPRISEGA ZAGREBSKE GARNIZIJE.

— d Zagreb, 17. avgusta. Danes ob 11. dopoldne se je zbralo v Aleksandrovi vojašnici, v kateri je nastanjen 35. pehotni polk Zrinjskega, vojaštvo vseh vrst orožja z vsemi svojimi častniki in poveljniki ter je ob prisotnosti poveljnika armije generala Pešića in poveljnika divizije polkovnika Tasovca položilo prisego zvestobe kralju Aleksandru.

— d Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Včeraj dopoldne je bilo na dvorišču velike Aleksandrove vojašnice zapriseženo vse vojaštvo tukašnje garnizije; bile so prisotne vse skupine orožja. Zaprisego so izvršili vojaški duhovniki ob prisotnosti generala Pešića in generalnega štaba IV. armije. General Pešić je imel na vojaštvo kratek nagovor, v katerem je proslavil junaštvo in domoljubje pokojnega kralja in pozval vojaštvo, naj ohrani neomajno zvestobo novemu kralju Aleksandru.

ZAGREBSKI MESTNI SVET.

— d Zagreb, 17. avgusta. Klub večine mestnega zastopa je imel danes ob 17. sejo. Za jutri je sklicana žalobna seja mestnega zastopa. Mestno poglavarstvo je pozvalo meščanstvo, naj se priključi splošni narodni žalosti in razobesi žalobne zastave. Trgovska zbornica bo imela jutri ob 16. izredno sejo. Do pogreba kralja Petra, ki bo v ponedeljek, so odgovorani v Zagrebu vsi koncerti, predstave itd. Gostilne so zaradi prehrane odprte do 23.

OBVESTITEV O SMRTI ZUNAJNJIH DRŽAVAM.

— Beograd, 18. avgusta. (Izvir.) Vlada je potom zunanjeje ministra obvestila tekom včerašnjega dneva vse države o smrti kralja Petra. Kakor se javlja, se udeležijo pogreba predsednik Češkoslovaške republike, g. dr. T. Masaryk. Tudi v Rimu je veliko zanimanje za pogreb. Iz Rima pride na pogreb veliko odposlanstvo. Kraljica Jelena je sprejela z velikim sožaljem vest o kraljevi smrti.

KRALJ NA MRTVAŠKEM ODRU.

— Beograd, 18. avgusta. (Izvir.) Včeraj so prenesli kraljevo truplo v saborno cerkev. Tekom dneva se ni bil dovoljen dostop v cerkev, ker so cerkev primeno okraševali in opravljevali. Veliki mrtvaški oder straži kraljeva garda. Danes zjutraj je vstop v cerkev dovoljen. Iz vseh krajev obširne domovine prihajajo številne deputacije, klanjajoč se poslednjikrat velikemu osvoboditelju in kralju. Mnogo, kmetov starih krajev, ljevih borcev, prihaja iz notranjosti Srbije.

DEPUTACIJE MEST.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Tekom včerašnjega in današnjega

dneva prihajajo številne deputacije iz vseh krajev. Posebno častno je zastopana Vojvodina.

Kraljeva oporoka.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Kakor znano, je kralj Peter I. Osvoboditelj umrl v vili Pavlović. Zapustil je oporoko in mnogo listin, važnih za zgodovino in državo, v velikem zaboju. Ključke tega zaboja je pokojni kralj Peter že pred smrtjo izročil svojemu zvestemu službniku, naredniku Vukovanu (ne Vukmanu). Ta narednik je že deset let spremljal kralja povsod v vseh težavah in bridkosti, tudi na poti skozi Albanijo. Narednik Vukovan je ključke sedaj izročil vladi, ministrskemu predsedniku. Zaboj, kjer je oporoka in druge listine, odpro po kraljevem pogrebu.

Kralj Aleksander — obolel.

— d Beograd, 17. avgusta. (P. B. Uradno.) Nj. Veličanstvo kralj Aleksander, ki se nahaja na Francoskem, je pred nekaterimi dnevi zbolel na slepiču. Ker stanje boleznj po nasvetu zdravnikov zahteva absolutni mir, se Nj. Veličanstvo ne bo moglo vrniti v domovino, da prisostvuje pogrebnim svečanostim kralja-očeta.

Kralj Aleksander položi prisego o Parizu.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Ker je kralj Aleksander težko obolel na slepiču, odide posebno odposlanstvo zakonodajne skupščine v Pariz. Temu odposlanstvu položil kralj Aleksander prisego na ustavo. Ustava namreč določa, da mora kralj po smrti svojega prednika tekom desetih dni položiti prisego. V soboto, dne 20. t. m., bo zakonodajna skupščina izvolila odposlanstvo, ki bo takoj po pogrebu kralja Petra odpotovalo v Pariz.

Politične vesti.

— Protičeva akcija na Hrvatskem. Beogradska »Pravda« piše med drugim: V zadnjem času je pričela celo beogradska javnost posvečati večjo pozornost Protičevi akciji. Po razgovorih s hrvatskimi politiki se sestane Protič v Rogaški Slatini z Radićem. Temu sestanku bo prisostvoval tudi dr. Trumbić. Z Radićem bosta prišla tudi dva njegova delegata. V imenu zajedničarjev se bo udeležil teza sestanka tudi dr. Lorković. Zagrebški listi, ki so v zvezi z Radićem in zajedničarji, upajo, da se bo na teh sestankih odločilo o nadaljnih taktiki hrvatskih strank ter omenjajo okolnosti, da se nahaja tudi prometni minister Uzunović v Rogaški Slatini. »Pravda« piše: V kolikor smo informirani, ima Protičeva akcija malo izgleda na uspeh. Protič se je postavil na nevarno stališče revizije ustave, toda niti on ne bo mogel najti skupne platforme za revizijo. Radić nikakor ni zadovoljen s Protičevim ustavnim predlogom, zlasti ne, kar se tiče socialnogospodarskih odredb. Sodeč po Radićevem clemniu in močni struji v njegovi stranki, bi se moglo sklepati, da bi Radić za sedaj odstranil svoj politični program in da bi se uzadovoljil s socialnimi in gospodarskimi zahtevami. Toda ravno v tem pogledu ne more biti med Radićem in Protičem skupnega mišljenja. Protičeva akcija samo škoduje hrvatskim razmeram.

— Vojvoda Stefanović predsednik Narodne odbrane. Iz Beograda poročajo, da je uprava Narodne odbrane ponudila predsedniško mesto vojvodi Stepi Stefanoviću, ki bo najbrž sprejel to častno funkcijo.

— Ima, ima još Hrvata! ... V Vukovaru v Sremu so priredili tamkajšnji Hrvati shod, na katerem so sprejeli tole resolucijo: »Mi hočemo to državo, ker nam je mila in draga in ker želimo, da dočakamo v njej, ravno pravni svojim bratom Srbov in Slovencev, srečnejše dneve boljše bodočnosti. Zato smo tudi mi Hrvati pripravljani, da gremo ob boku Srbov in Slovencev v boj za obrambo naše skupne domovine in nečemo dovoliti, da nam kdorkoli poruši ono, kar se je v tolikih mukah in v tolikem trpljenju zgradilo in za kar je bilo prelite toliko dragocene krvi.« Tega shoda se je udeležilo tudi mnogo vukovarskih Srbov. In rezultat tega shoda? »Balkan« odgovarja na to vprašanje: »Taki se je čutilo: v Vukovaru se več ne čuje niti madžarska, niti nemška beseda. Vsi sovražniki in habsburgovski komunisti večje svoje priljago, da se izsele v Madžarsko.«

— Povodom prenosa sarajevske tajnega arhiva v Beograd piše »Balkan«: »Mi zahtevamo v imenu poštene javnosti, da se vsi tajni arhivi v skupnosti objavijo, ali pa da se iz njih naj ne objavi ničesar. Ako bo objavljeno samo nekaj, kar je sporedne važnosti ali kar bi služilo samo v strankarske in osebne svrhe, bomo poklicali direktno na odgovor kraljevo vlado.« Na drugem mestu pravi isti list, da se nahajajo v arhivu zelo dragoceni dokumenti zgodovinske važnosti, a med njimi tudi taki, ki kažejo v pravi luči gotove osebe v naši javnosti, ki izražajo sedaj veliko vlogo pri naši nepoučeni ljudski masi.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Kraljevska rodbina dospe v Beograd.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Z orientekspresom so sinoči odpotovali iz Pariza v Beograd knez Arzen, princ Pavle in kneginja Jelena. Za danes jih pričakujejo v Beogradu.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Sekretariat zakonodajne skupščine je brzojavno pozval vse narodne poslance na sejo, ki bo 20. t. m. Za predsednika, dr. Ivana Ribara, ki doslej še ni mogel dospeti v Beograd, je naročen poseben voz.

NARODNA SKUPŠČINA.

V soboto, dne 20. t. m., se vrši važna seja parlamenta. Vsi poslanci se vabijo, da se gotovo udeležijo te seje.

ZADUŠNE MOLITVE.

— d Zagreb, 17. avgusta. »Riječ« poroča: Ker je bil kralj Peter pravoslavne vere, se bodo na dan pogreba opravile s posebnim dovoljenjem v katoliških cerkvah zadušne molitve ter se bo po vseh cerkvah zvonilo.

VILA PAVLOVIĆ — NARODNI MUZEJ.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Vila Pavlović na Topčiderskem brdu, kjer je stanoval in umrl naš kralj Peter I., se po sklepu ministrskega sveta spremeni v narodni muzej. Vila ostane za vedno nedotaknjena in vse bo ostalo tako, kakor je bilo v zadnjih trenutkih kraljevega življenja.

Dneve vesti.

V Ljubljani, 18. avgusta 1921.

— Izrazi sožalja pri pokrajinski vladi. V čakalni dvorani pri predsedništvu pokrajinske uprave za Slovenijo je razprostrta knjiga, v katero naj izvolijo stranke, ki prihajajo izraziti svoje sožalje g. kr. namestniku ob smrti Nj. Velikčanstva kralja Petra I., vpisati svoja imena odnosno imena korporacij, društev itd., ki jih zastopajo.

— Zaprisega policijskega uradništva. Danes ob polu 12. dopoldne je bilo zaprisedeno uradništvo in vsi nameščenci kr. policijskega ravnanstva. Zaprisedeno formulo je izvršil p. g. dr. Tominc ob navzočnosti pol. višjega svetnika g. V. Kerševana.

— Dopolnilne volitve v ljubljanski občinski svet se bodo vršile 20. septembra t. l. Tozadevni razglas izide v soboto 20. t. m. Volilo se bo 6 občinskih odbornikov in 6 namestnikov na mesto razveljavljenih komunističnih mandatov in sicer na podlagi volilnega imenika za ustavotvorno skupščino.

— Vsem Primorcem! Opcijski rok za jugoslovansko državljanstvo je podaljšani. Natančnejši podatki se še priobčijo.

— Javne prireditve prepovedane. Policijsko ravnanstvo objavlja, da so radi smrti Nj. Velikčanstva kralja vsi, tudi morda že dovoljeni koncerti, veselice in predstave ter splošne javne prireditve do nadaljnjega nedopustne.

— Otvoritev sestanek osrednjega gledališča v Ljubljani. Na poziv gledališke uprave se je sestalo artistično in tehnično osebje dne 16. t. m. ob 10. uri dopoldne polnoštevno v prostorih dramskega gledališča. Upravnik prof. Juvancič je zbrano osebje, posebno novoangazirane člane, z daljšim nagovorom pozdravil, omenil najvažnejše dogodke iz časa potovanja in razvijanja naših gledališč ter razvil natančni program za bodočo sezono. Skušnje za novi repertoar, ki je decela sestavljen in pripravljen, so se že pričele. Sezona se otvori dne 24. septembra. Drama pripravlja Shakespearov »Komedijo zmešnjav« v Zupančičevem prevodu, opera Kienzlova »Evangelinika«.

— Slovenscem in Slovanom! Članice »Splošnega sloven. ženskega društva«, »Kola jugoslovenskih sester« in »Socialno gospodarskega kulturnega ženskega društva« bodo te dni pobirale prispevke za Ciril - Metodovo družbo in za »Kolo«. Imenovana društva prosijo, da se narodno čuteče občinstvo po možnosti odzove priložnosti.

— Potne izkaznice. Po odloku ministrstva za notranje zadeve se mora odlej tudi v notranjem prometu v državi vsak potnik izkazati s potno izkaznico, in sicer zato, da se za vsakogar lahko ugotovi identiteta. Temu namenu je zadoščeno, ako ima posameznik oseba uradno legitimacijo, opremljeno s fotografijo, ali pa veljavno potni list za inozemstvo, istotako opremljen s fotografijo in vidiran po 20. juliju 1921. Kdor nima take legitimacije, si mora preskrbeti za potovanje v notranjosti države posebno potno dovolilo, ki obsega osebni opis in cilj potovanja. Tako dovolilo izdaja občinsko oblastvo ali pa okrajno politično oblastvo za eno potovanje tja in nazaj in veljavno za mesec dni; pred vsakim novim potovanjem se morajo zopet vidirati. Politična oblastva lahko izdajajo popolnoma zanesljivim osebam za potovanje v notranjosti države tudi legitimacije s fotografijo, veljavne za leto dni. Tako legitimacija nadomešča potno dovolilo; tekoma leta je ni treba zopet vidirati. Kmetje v okolici večjih mest, ki prinašajo redno svoje izdelke na trg, dijak, ki se redno vozijo v mesto v šolo, delavci, ki so redno zaposleni v mestu in stanujejo izven mesta, meščani, ki se redno vozijo v bližnjo okolico rednega bivališča zaradi kopanja, dobe od občine ali od političnega oblastva stalne legitimacije (z osebnim opisom in s ciljem potovanja), veljavne za dva meseca.

— Dr. Mil. Cihlař - Nehajev aretiran na Bledu? Zagrebške »Novosti« poročajo iz Ljubljane, da je bil na zahtevo ljubljanskih sodnih oblasti na Bledu aretiran sourednik zagrebškega »Narodnega Djelca« g. dr. Milutin Cihlař - Nehajev. »Novosti« dostavljajo, da je bil dr. Cihlař aretiran zaradi protidržavnih izjav, ki jih je izustil med svojim bivanjem na Bledu ter da se zdaj nahaja v sodniški ječi. Dr. Cihlař - Nehajev je odlični hrvatski beletrist in njegova študija o »Hamletu« je znamenita; bil je tudi nekaj let urednik »Obzorov«. Znan je kot duhovit veseljak in temperamenten potočnjak. Kot visoko naobražen mož se je mogel torej dr. Cihlař spozabiti pač le v nerazsodnem stanju, da je zagrešil čin, ki je obsodbe vreden. Zvedeli smo, da je dr. Cihlař danes že v Radoševici v zaporu ter se odda preko ljubljane v Zagreb. Na Bledu je opotovan z bujal s svojimi nekvilificiranimi izrazi splošno ogorčenje; aretiran je bil šele na temelju ponovnih pregledov. V Sloveniji brlje pač ostrejši veter kakor na Hrvaškem in prav je tako.

— K aretaciji Nehajeva. Kakor nam naknadno javljajo, je bil dr. Cihlař, (Nehajev) na Bledu aretiran, ker se je večkrat izražal v prilogi komunistom. Izrazil se je tudi, da bi bil pripravljen na vsak način delati za komunizem.

Zalna manifestacija v justični palači.

Na poziv poverjenosti za pravosodje ter predsedstva višjega deželnega sodišča so se zbrali večer dopoldne vsi sodniki ter sodno uradniki v veliki razpravi dvorani. Povod za pravosodje dr. Vladimir P. ihar je v primerem nagovoru, ki pomen sestanka ter pozval te svoje ga govora vse navzoče, da se počastili spomin velikega pokojnika Njegovega Velikčanstva kralja Petra I. trikratnimi: Slava! Konec govora pa je izšel v trikratni: Živijo kralju Aleksandru! Nato je predsednik višjega deželnega sodišča Ivan Kavčnik v lepem in vznemirjenem govoru slavil zaslug kralja Petra Velikega za narod srbski in za našo osvoboditev. Posegel je daleč nazaj v zgodovino srbskega naroda, dokazujoč njega vrlino. Iz tega naroda samega je vzrastle rod Karadjordjevičev, ki nam je dal kralja plemenitega, junakega, živčnega le za narod svoj in za njegovo srečo. Temu narodu je prinesel osvoboditev z osebimi svojimi žrtvami, ki mu jih moremo oddolžiti le s trdnjo obljubo, da hočemo živeti, delovati in umreti za uveljavljanje vseh treh plemen tega naroda ter za njegovo edinstveno državo. Pod globokim vtiskom teh, z vso toplo izrečnih besedij, so navzoči pomnožno vzkliznili: Slava kralju Petru I.!

— Tolerantnost Orlov in Orlic. Pišejo nam: Ne bomo posebno poudarjali verske tolerantnosti, ki je lastna našim bratom Srbom in ki imajo krasen pregovor: »Svaki brat mi je mio, koje vere bio!« Naš hujskajoči in bojni klerikalizem, ki je posebno vtelesen v orlovski družbi, pa je tako nestrpen in oduren, da celo zasmejuje verske obrede pravoslavni naših bratov. To se je posebno zgodilo pri večeršnjem pravoslavnem pogrebnem obredu v Šent Vidu nad Ljubljano. Pravoslavni svečenik g. Dimitrije Janković je opravljal obrede za umrlo mlado deklico Šilicevo. To pogrebno svečanost so od daleč opazovali razni šentvidski Orli in Orlice ter se smejali in usmili!

— Kolo jugosloven. sester ima izredno odborovo sejo v soboto 20. avgusta ob 3. popoldne v pisarni Sploš. slov. ženskega društva, Rimska cesta 9. Sestre, zavedajte se svoje dolžnosti in pridite točno! Za žen. kongres pa je glavna seja vseh odborov in pododborov ravnotam ob 3. Točne udeležbe prosim predsedstvo.

— Domače črnilo. R. Cotič na Vrhniki je začel izvajati prav izvrstni črnilni ekstrakt z imenom »Efesin«, t. j. prašek, ki daje, z vodo zmešan, prav dobro, temno črno črnilo. Pri današnji silni dragini tuje črnila je podjetje R. Cotiča dobrodošlo in opozarjamo nanje urade, šole in pisarne.

— Strnišče pri Ptuj. Jugoslovenska Matica, podružnica Strnišče, priredi v nedeljo, dne 21. avgusta veliko ljudsko veselico s tombolo. Prireditve se vrši na prostem ob idiličnem gozdiču pri kavarni. Začetek ob pol 18. Železniške zveze za prihod in odhod gostov zelo ugodne.

— Čevlarska zadruga za Ljubljano in okolico naznanja, da se vrši preizkušnja za pomagala v nedeljo, 28. t. m. Prijave se sprejemajo do srede 24. t. m. pri Karl Kordelcu, Rimska cesta 5. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. Ob enem se vabi g. člane na sestanek, kateri se vrši 22. t. m. točno ob 8. zvečer pri g. Zabukovcu (Zlati ribi) v zaveži velikega seima. Prosi g. člane udeležence tega seima, da se sestanka gotovo udeležijo.

— Zalogo šolskih knjig opozarjamo starši pravčasno, naj poskrbi za prihodnje šolsko leto za potrebno število šol. otrok učnih knjig, da jih ne bodo starši in šolska mladina, kakor lani, po knjigarnah zaman iskali in čakali nanje po cele mesece. Dne 11. septembra se prične vpisovanje na šolah; takrat morajo biti tudi knjige pripravljene.

— Zborovanje blaginjičnih zdravnikov Slovenije. Ob priliki III. jugoslovenskega lekarskega kongresa v Ljubljani se vrši v petek dne 9. septembra ob 9. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma zborovanje blaginjičnih zdravnikov z naslednjim dnevnim redom: 1.) O bodočih nalogah socialnega zavarovanja. Poroča dr. Bleiweis. 2.) Stanovska vprašanja. 3.) Slučajnosti. Kolegi - gostje dobrodošli!

— Otvoritev telefonske centrale na Rakeku. Pri poštnem in brzojavnem uradu Rakek se je otvorila dne 11. t. m. telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

— Po zadnjem deževju si bodo poljski pridelki ajda, krompir, zelje, repa in otava znatno opomogli.

— Polzvedba. Pri večernem gorenskem vlaku dne 6. avgusta 1921 je bil med Kranjem in Lescami pomotoma zamenjan zavitek z obliko, kdor ga je zamenjal, naj javi upravništvu »Slov. Nroda«.

— Redni sestanek T. K. »Skale« se vrši v četrtek, 18. t. m. ob 8. zvečer v »Prešernovi sobi« restavracije »Novi svet«; razpravljalo se bo med drugim o izletu na Veliko Planino.

— Društvo tobačnih trafikantov v Ljubljani sklicuje ponovno na sestanek, dne 23. t. m. ob 8. zvečer v gostilni pri »Zlati ribi«. Prosim obilne udeležbe. Odbor.

Najnovejša poročila.

Baranja.

F. NTA KOMISIJA ZA TAKOJO EVAKUACIJO BARANJE.

— d. Pečuh, 17. avgusta. (Presbiri.) Baranja so imeli zastopniki naših oblasti zopet sestankom s člani entente komisije, ki bivajo tukaj radi evakuacije. Zavezniški člani entente so zahtevali brez ozira na državne in narodne interese in brez ozira na stališče naše vlade glede evakuacije na prvega in drugega sestanka z našimi vojaškimi in civilnimi oblastmi, da se mora za vsako ceno takoj prirediti evakuacija in končati do 20. avgusta. Angleski polkovnik Gosset, ki sta mu polkovnik polkovnik Gjeke Gjordjevič in veliki župan vladni komisar izjavila, da se evakuacija ne more prirediti, ker še ni od vlade nobenih navodil glede evakuacije in glede njenega roka, je izjavil javno, da bodo Madžari prišli do 20. avgusta, naj se potem ozemlja evakuira ali ne.

— d. Pečuh, 17. avgusta. (Presbiri.) Nekateri člani medzavezniške komisije vodijo razgovore samó z višjimi madžarskimi krogi v Pečuhu, ki stojijo blizu Horthijevcem. Angleski polkovnik Gosset je baje pred madžarskimi krogi izjavil, da je Srbe pregnal dvakrat s Koroskega in da jih bo izgnal tudi tukaj. V srbskih krogih vlada prepričanje, da bo morala naša vlada ukreniti energične službene korake, da se preneha razburjanje razpoloženja prebivalstva potom takih izjav.

— d. Budimpešta, 17. avgusta. (Radio, Zagreb.) Beogradska vlada je že pred kratkim odpisala navodila o evakuaciji Baranje. Vojaški poveljnik v Pečuhu pa med tem še ni dobil nobene brzjavke. Radi tega so srbski polkovnik Gjordjevič in njegov konkrten pogajatelj s predsednikom zavezniške komisije o evakuaciji.

— d. Pariz, 17. avgusta. (Havas.) Poslaniška konferenca je vzela na znanje brzjavko o položaju v Baranji in sklenila takoj storiti v Beogradu korake, da opozori jugoslovensko vlado na potrebo izpraznitve madžarskega ozemlja v smislu mirovne pogodbe in jo opomni na poprejšnja opozorila o tem predmetu.

MADŽARI ZASEDEJO BARANJO.

— d. Kapoštvar, 17. avgusta. Madžarski dopisni urad poroča: Danes popoldne je dospelo v Sigetvar 45 orožnikov in 60 redarjev. Kmalu na to se je preselilo v mesto tudi višje kotarsko sodišče, ki se je do sedaj nahajalo v eni sosednih občin. Zupan mesta je imel posredni govor. Od jugoslovenskih oblasti ni bil ničče v mestu, da bi prisostvoval predaji.

ANGLEŠKI OFICIRJI PODPIRAJO HORTHYJA.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Iz Pečuja javljajo, da je neki angleski kapetan javno delil med delavci in rudarji pečujeske rudnika razne letake, ki propagirajo priključitev k Madžarski in pozivljejo delavstvo, da nastopi za Horthyja. Izvrševalni odbor baraniške republike je prosil našo vlado, da protestira pri polkovniku Gossetu. Kapetana so delavci pretepili.

ZAKONODAJNI ODBOR O MIROVNIH POGODBAH.

— d. Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Zakonodajnemu odboru so bile predložene v razpravo in odobritve vse mirovne pogodbe, pred vsemi sentžermenska, versalska, trianonska, nuiška in tudi rapalska pogodba.

PRINC GHIKA V BEOGRADU.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) S pomočnikom zunanjega ministrstva g. Tišo Popovičem je večeraj nad eno uro konferiral princ Ghika, pretendent na albanski prestol. Razgovor je bil osredotočen na rešitvi albanskega vprašanja. Princ Ghika je odpotoval v Rim.

MONARHISTIČNA DEMONSTRACIJA V GRADCU.

— Gradec, 18. avg. (Izvir.) Za god Karla Habsburškega so sinoči priredili graški monarhisti shod, katerega se je udeležilo okoli 300 bivših oficirjev. Prišlo je do hrupnih demonstracij med monarhisti in socialisti. Slednji so zborovanje preprečili in zahtevali od policije, da aretira vse navzoče monarhiste. Ne ki bivši oficir je celo streljal v zrak. Monarhisti so bili oboroženi z revolverji. Socialni demokratje so dosegli, da je policija shod razpustila in vse monarhiste poimenovalno zabilježila. Na ulici je prišlo do preprirov in tepeža. Zelo so bili tepeni monarhisti.

NOVE ITALIJANSKE ČETE V GORENJO SLEZIO.

— d. Rim, 17. avgusta. V ministrom svetu so Bonomi, Dela Tora in Soleri poročali o pariški konferenci ter o finančnem položaju. Ministrski svet je sklenil odpisati v Gorenjo Slezijo dva bataljona kot ojačenje tamošnjih italijanskih čet.

ZEVA NARODOV IN NAŠA DRŽAVA.

— Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Kakor javljajo iz Zeneve, bo prva seja odbora Zveze narodov 22. t. m. Naše zunanje ministrstvo pripravlja sedaj obširna poročila, ki jih bo predložilo Zvezi v rešitev. Na prvi seji se bo raz-

za kar je naša država izločila konkretne predloge. Na drugi seji 5. septembra pride v razpravo vprašanje o sprejemu Madžarske v Zvezo, proračun Zveze, potrditev naših delegatov. Zunanje ministrstvo pripravlja določitev delegatov.

MADŽARSKI HONVED.

— d. Budimpešta, 17. avg. (MKU) Zakonski načrt, ki ga je predložil minister deželne brambe Bolitzka današnji seji narodne skupščine, in ki se tiče kraljevega madžarskega honveda, stremi za tem, da se izvede madžarske oborožene sile, tičeče se določbe trianonske mirovne pogodbe. Madžarska armada se v bodoče ne bo imenovala madžarska narodna vojska, temveč kraljevsko-madžarski honved. Obstajala bo iz 35.000 mož. Sestavljali jo bodo dobrovoljci, iz katerih se bo vojska tudi izpopolnjevala. V častniškem zboru bodo služili izključno policijski častniki, ki bodo obvezni služiti 20 let. Moštvo bo obvezno služilo 12 let, a bo moglo iti po letni službeni dobi na dopust. Sprejemali se bodo le neozonjeni v starosti 23 do 25 let. Med službeno dobo se bodo vojaši izobražili in izpopolnili v meščanskih poklicih.

LAKOTA V RUSIJI.

— d. London, 17. avgusta. (Wolff) Lloyd George je govoril o lakoti v Rusiji. Dejal je, da je težko dobiti poročila iz Rusije, toda vse vesti kažejo na grozovito katastrofo. Angleška vlada je pravkar dobila poročilo od Hodsone, v kateri poroča ta, da klče 35 milijonov ljudi za pomoč. Prebivalci gladujočih ozemelj pričajo uvidevati, da je nemogoče, da se jim pravočasno pomaga in se vsled tega izseljujejo v Turkestan, Sirijo in druge dežele. V silni stiski uživajo ljudje travo in korenine. Nemogoče je povedati, kaj naj se ukrene. Vrhovni svet je sklenil ustanoviti mednarodno, ne medzavezniške komisije, ki bo proučevala možnosti takojšnje pomoči. Po pa je možno samo s sodelovanjem tamošnjih vlad in ako se nudi garancija za to, da se bo pomagalo samo stradajočim. Lloyd George je zaključil: »Ako bi kdo dvomil, kaj pomenja vojna, mu to lahko povedo zadnja posvetovanja vrhovnega sveta«.

Žalje Sokola!

»Sokol« žaluje! Vsa bratska društva opozarjamo, da prekinejo prireditve in zabave zaradi smrti Nj. Vel. kralja Petra I. za toliko časa, kolikor bodo predpisale odredbe oblasti.

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

Kultura.

— Septembarska umetniška razstava. Začetkom septembra se otvori l. velesjem. Ta prireditve bo privabila v naše mesto ogromno število tujih gostov, od katerih bo velika večina prvič spoznala slovenski narod. Naša dolžnost je, da jim nudimo samo najboljšo utise o celotnem našem narodnem udeleževanju. Pri tem na noben način ne smemo zanemariti tudi kulturne plati te prireditve in seznaniti vse goste z najboljšimi plodovi naše umetnosti. Pozivljamo torej mero-dajne činitele (umetniški odsek), da se priredi početkom septembra umetniška razstava, ki bo slov. umetnosti in umetnikom v čast in prid.

— Dramsko gledališče. Rade Romanovič-Turk, dramski igralec, Goričan, ki je do sedaj igral v Srbiji in v tujini, je angažiran pri tujkajšnji drami.

— Maksim Gorkij je spisal dramo iz socialnega življenja z naslovom »Sovragi«, ki se uprizar v Hamburgu.

— Tehnična mehanika v elementarni obliki kot osnovna podlaga strojegradbi. Prvi del: Mehanika togih teles. Za študij in prakso sestavlja inž. Leo Novak. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi K 260. Strojni tehniki smo lahko veseli te knjige. Mehanika, snov mnogim tako pusta in neprikladna je tu obravnavana na način, ki zasluži pozornost. Kdor ve, kako težko je uvajati začetnika v to vedo, kako je odvisno vse nadaljno razumevanje in praktična uporaba od tega, kako jo je spoznaval, bo pritril uvodnemu stavku. S pregledno razporejeno vsebino, z jasnimi slikami in, bodi tudi to omenjeno, z lično pisavo napravljena knjiga že pri površnem pregledovanju prijeten vtis. Poglavitna vrlina pa tiči, kot že rečeno, v načinu obravnavanja. Mehaniko lahko pogledamo na dvojen način: kot abstraktno vedo, ki je sama sebi namen, ali pa kot vedo, ki služi živim praktičnim potrebam tehnike, veda, ki usposablja tehniške naloge. Pisatelj se je držal druge poti in podal knjigo, ki bo strojnemu tehniku, ki mu je pred vsem namenjena, dobro služila v vsakem oziru. Snov je podana v lahko umljivem slogu, prepletena s številnimi številčnimi primeri, ki navajajo, kako je treba teoretično izpeljane zaključke praktično vporabljal. Mehanika je važen sestavni del strojnega znanja in posebno strojnik jo potrebuje vsak čas. Zato mislim, da pričujoča knjiga ni samo primerna za tehniški naraščaj, ampak bo dobrodošla tudi izvršujočemu tehniku. Z ozirom na terminologijo moramo reči, da je pisatelj rečno zbral domače

trebe po posebnem slovarčku. Razprave se čitajo gladko, tehnični pojmi so umljivo podani. Imamo tu knjigo, ki jo lahko vzporedimo s priznanimi knjižnicami te stroke iz nemške tehniške literatur.

Turistika in sport.

— Izšla je 33. številka »Sporta« in prinaša sledečo vsebino: Wiener Sportklub - Ilirija. Desetletnica Sportnega kluba Ilirija. Visoka šola za telesno vzgojo. Prava in nepravna turistika. Dosedanji match za svetovno prvenstvo v boks. Razpis avtomobilne vztrajnostne tekme po Sloveniji v okviru Sportnega tedna 1921 in razne službene notice. List prinaša krasne slike iz plavalne tekme in nogometa in ga vsem toplo priporočamo.

— Plavalna tekma na Bledu. Udeležencem plavalne tekme, ki se vrši 21. t. m. na Bledu za prvenstvo Jugoslavije, je izposlovala »Sportna zveza« pri ravnateljstvu Južne železnice polovično vožnjo na progi Ljubljana-Bled. Zato opozarjamo vse tekmovalce in gledalce, da izdajajo »Sportna zveza« v uradnih prostorih Narodni dom vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 6. legitimacije za polovično vožnjo tja in nazaj ob časa 18. do 31. t. m., na kar opozarjamo še posebej vse tekmovalce, ki gredo lahko že par dni pred tekmo trenirati. Ker se brez legitimacije ne dobi polovična vožnja, se opozarja vsakogar, naj si legitimacijo pravočasno preskrbi!

Ljubljanski velesemenj.

Ij »Ljubljanski veliki semenj« od 3. do 12. septembra 1921 ne bo podal le lepega celokupnega pregleda za vzorce razstavljenega blaga, ki si ga kupci morejo nabaviti v Sloveniji, temveč je dana na njem prilika za izložbo in pregled cele države. Veliko zanimanje inozemskih trgovcev in industrijskih krogov za potek gospodarskega življenja pri nas je dovedlo do velike udeležbe inozemcev na semnju. »Ljubljanski veliki semenj« bo v vsakem oziru dovršena popolna prireditve. Sejmiski prostori obsegajo nad 30 zgradb in paviljonov, ki so razdeljeni v na stopne oddelke: Papirna industrija, grafika in pisalne potrebščine, pohištvo in glasbeni instrumenti, majolika, fajence, pletarstvo, metlarstvo in mala lesna industrija, vrstarski izdelki, slamniki in klubki obleka, zlatnina in urarstvo, strojna industrija, železnina in železninski ter pločevinasti izdelki, kovine in kovinski izdelki, lesna in gradbena industrija, poljedelski proizvodi, hrana in pijače, kmetijske potrebe, čine vsake vrste, usnjarska industrija, kemiška industrija, kozmetika in zdravstvene potrebščine, tekstilno blago, perilo in modno blago. Trgovinski oddelek bo nudil celokupen pregled domače trgovine s tuzemstvom ter inozemskih industrijskih proizvodov, ki se uvažajo k nam.

— Zaščita industrijske svojine na »Ljubljanskem velikem semnju«. Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 7. avgusta 1921, Pr. br. 1118, odredil, da se prizna za predmete industrijske svojine, izložene na »Ljubljanskem velikem semnju« v času od 3. do 12. septembra 1921, pravo prvenstva v smislu paragrafa 60. uredb o zaščiti industrijske svojine in paragrafov 94. do 99. izvršilne naredbe k temu zakonu. S to odločitvijo ministr za trgovino in industrijo je »Ljubljanski veliki semenj« priznan kot oficijelna razstava, dočim ima za razstavljalce ta odločitev svoj pomen v tem, da jim je zajamčena za njihove izume prvenstvena pravica, ne glede na to, da so izumi javno razstavljeni in vsakomur na vpogled.

— Češkoslovaška industrija in trgovina bo na »Ljubljanskem velikem semnju« od 3. do 12. septembra 1921 lepo zastopana. Razstavila bo v lastnem paviljonu, ki ga je postavila Češkoslovaška republika. Ta paviljon tvori po svoji arhitekturi eno najlepših zgradb na razstavišču.

Gospodarske vesti.

BORZE.

— d. Zagreb, 17. avgusta. Devize: Berlin 197—200, Italija 750—760, London izplačilo 640—645, London ček 638—0, New York kabel 174—0, Pariz izplačilo 1360—1375, Praga 205.50 do 206, Švica izplačilo 2950—3025, Dunaj 16.96—17.05, Valute: Dolari 172—173, francoski franki 1320—1350, napoleon-dori 595—595, nemške marke 198 do 200, italijanske lire 740—747.

Polzvedbe.

— Našla se je damska denarnica z zlato verižico. Dobi se pri g. Volčič Andrej, Pr. žakova ulica 3, v pisarni za zasedeno ozemlje.

Glavni urednik: Rasto Pustoslemšek. Odgovorni urednik:

Planinske
razglednice
priporoča
M. Tlačar, Ljubljana.

Bančni uradnik išče so-
bo s hrano ali brez za takoj, proti
dobremu plačilu. Ponudbe na
upravnishvo Slovenskega Naroda pod
„Dobro plačilo/5659“.

Iščeta se 2 sobi
ena za dva gospoda, ena za eno go-
spodično. Ponudbe na uprav. Slov. Nar.
pod J. J. 5687

Proda se
kompletan portal in
trgovska oprava.
Naslov pove upravnishvo Slovenskega
Naroda. 5675

Kupi se hiša
na periferiji mesta Ljubljane. Pogoji v
hiši stanovanje najmanj 3 sobe, kuhinja
in pritlikline. Ponudbe staviti pod E. P.
5684 na uprav. lista. 5684

Vrtnar,
oženjen, išče dobro stalno službo, zmo-
žen vseh vrtnarskih del, kakor tudi
novih vrtnih nasadov z večletno prakso.
Ponudbe pod „Nadvrtnar 5686“ na
upravo Slov. Naroda. 5686

Išče se za takoj
čedno prazno sobo
za dve osebi. Ponudbe pod „Čedna
soba 5695“ na upravo Slovenskega
Naroda. 5695

NAZNANILO.
Naznanjam, da nisem plačnik za
dolgo, ki bi jih povzročila na
moj račun moja žena Franciška
ali sin Edo Žužek, ter opozarjam,
da nista upravičena imenovana
dvigati za moj račun nikakih
zneskov. **FRANC ŽUŽEK, klie-**
par na Bledu. 5692

Išče se meblovano ali
nemeblovano stanova-
nje s sobo in kuhinjo v Ljubljani
ali okolici. (V bližini želez. po-
staje). Ponudbe pod „6488“ na anončno
družbo ALOMA COMPANY, z. o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3. 5682

Gospodična išče prazno
sobo za takoj.
Cenj. ponudbe na uprav. Slovenskega
Naroda pod „Prazna soba/5683“. 5683

Išče se za čas od 3. do 12.
septembra 1921 gospodična
prodajalka
za kozmetični paviljon „Ljubljanskega
velikega semnja“. „Lasol“ Ljubljana
Rimska cesta 21. 5680

Posestvo v industrijskem kraju z 9000
prebivalci, s 14 orali gozda, njiv in
travnikov, hiša z lepim vrtom, z gospo-
darskim poslopjem, z malo tvornico,
primerno za večje podjetje ali trgovino,
električna napeljava in vodovod v hiši,
se takoj po zelo ugodni ceni prodaja
Vprašanja in ponudbe na upravnishvo
tega lista pod „Ne zamudite!“ 5688

3 bike,
montafonske pasme, 2-3 leta
stare in nekaj krav iste
pasje prodaja: Upraviteljstvo
Hausampacher, pošta Boče
pri Mariboru. 5666

Trgovci, nudim vam
žitno - sladno kavo
po najnižjih dnevnih cenah. **J. Roje,**
Mosto - Ljubljana, električno izde-
lovanje žitno - sladne kave. 5678

Sprejme se
vratar
za tovarno na deželi. Prednost imajo bivši dvorni orožniki. Ponudbe pod „Kranj-
sko 187“ na uprav. Slovenskega Naroda. 5493

Pozor! Reklamna ponudba! Pozor!
Veljavno samo 20 dni!
Rad bi opustil svoje zalogo ur pošiljam skozi 20 in vsakemu,
kdor mi pošlje izresek tega oglasa, krasno remontoir uro (za gospode),
preizkušeno, 30 ur idoč, s 3 letnim pisanim jamstvom in reklamno
ceno od 40 din. mesto 85 din. franko za vnaprej poslani znesek v pri-
poročenem pismu. Ure se odpisuje takoj priporočeno. Po povzetju se
pošilja edino proti naplačilu 10 din.
Skhladišče ur Adolff Mithe, Zagreb, Samostanska ul. 4

Intern. Transportbüro
Friedmann & Spielberg
Tel. 5849 **Wien I., Bäckerstrasse Nr. 2.** Tel. 5849
Brzojavl: FRIEDSPIEL.
Internacionalni transporti.
Specialni transporti v Romunijo, Jugoslavijo
in Ogrsko.
Nemški importni in prekmorski promet.
Najhitrejšje odpošiljanje ekspresnih in pošiljatev kosovnega
blaga za tuzemstvo in inozemstvo.

Pozor! Cenejšje meso! Pozor!
Cenjene konzumente in gostilničarje obveščamo, da bomo
prodajali
la. goveje meso
od te sobote dalje v mesnici na Sv. Jakoba nabrežju in na prosti
stojnici po
28 in 30 K,
na stojnici Nakupovalne zadrage — za Mahrovim zidom pod ko-
stanjem pa po
22 in 24 K,
P. n. občinstvo nadalje opozarjamo na naše
la. mesne in klobasne izdelke in suho meso,
kar prodajamo po nizkih cenah na drobno v lastni prodajalni v
Stritarjevi ulici oziroma na debelo v tovarni na Zelenem hribu.
5673 **Centralna Vnovčevalnica.**

28 in 30 K,
na stojnici Nakupovalne zadrage — za Mahrovim zidom pod ko-
stanjem pa po
22 in 24 K,
P. n. občinstvo nadalje opozarjamo na naše
la. mesne in klobasne izdelke in suho meso,
kar prodajamo po nizkih cenah na drobno v lastni prodajalni v
Stritarjevi ulici oziroma na debelo v tovarni na Zelenem hribu.
5673 **Centralna Vnovčevalnica.**

WIENER
INTERNATIONALE
MESSE
11-17. septembra 1921.
Obiskovalci velesemnja naj se radi stanovanj obrnejo
na **Wohnungsnachweis der Wiernermesse,**
Wien II., Aspernbrückengasse 2.
Vsa pojasnila radi olajšanja potovanja pri avstr. konzularnih
agenturah in v biroju **Wiernermesse, Wien II., Aspern-**
brückengasse 2.
Gledališčni - koncertni - in kino-semenj
od 4. do 25. septembra 1921.

Kupim
močnejšo sesalno za vodnjak.
S. Kmetec, Ljubljana, Kolodvorska 26.
Trgovski pomočnik,
mlajša moč, se sprejme pri tvrdki
Ed. Suppanz, Pristava.
5651

Išče se stanovanje
z vsa oskrbo za 13letno pridno in
mimo učenko iz zas. ozemlja — Cenj.
ponudbe pod „Vanda“ pošto ležeče
Ljubljana I.

Več gospodov in gospi-
dičen se sprejme na dobro
domačo brano. Gosposka ulica 9/1.

Najboljše okrepčujoče in diet-
etično
sredstvo za odrasle in otroke je
železnato vino lekarnarja **G. Piccolija**
v Ljubljani. 6

Kontoristinja
samostojna, slovenska in nemška ko-
respondentinja, ter zmožna stenografije
in strojepisja se takoj sprejme. **Golob**
& Ko., tovarna kem. izdelkov Ljub-
ljana — Vič. 5633

Brezplačno oskrbovanje
kake vile ali gradu v Sloveniji bi prev-
zela učiteljica v pokoju za stanovanje
— za katero se plača najemina —
dve sobi s kuhinjo. Ponudbe pod
„Jesen 5655“ na upravnishvo Sloven-
skega Naroda. 5655

Sprejme se
trgovski prodajalec
v trgovino z mešanim blagom na de-
želi. Ponudbe na **Pavel Kunste,**
šturi pri Ajdovščini. Julijaka
Benečija. 5650

Klavirje, godala, loke
pihala in potreb-
ščine. Strune na
drobno in de-
belo. Specijali-
tete: Reliance.
Black Ends, Elite itd. Popravila iz prve
roke, strokovno in ceno. **A. Musič,**
Ljubljana, **Selenburgova ul. 6.**

Trgovski sotrudiik
manufakturi se sprejme pri tvrdki
Logar & Kalan v Kranju. 5627
Pes
Dobermann čistokrvni 12 mesecev star
je na prodaj. **Dusan Gorazd, Wolfo-**
va ul. 12. 5662

Kuhinjo prodam.
Rozljova cesta 26, pritliklje, vsak
dan od 2.-5. 5644

Amerikanci - Primorci Pozor!
Na prodaj :
dobre gostilne, trgovine, mliči, lepa
kmetijska posestva vsake vrste, vele-
posestva in mala posestva, vinice, vile
itd. Obrnite se na **Karela Rezalja**
Celje, Dolgopotje ul. 3 5384

RAZGLAS.
Nedolgo, dne 21. avgusta ob
15 uri (ob 3 uri pop.) se iz-
vrši na Jesenicah šte. 115
(Peklar) javna dražba, pri
kateri se boče rasprodalo
raznovrstne pohištvo.

Sprejme se s 1. sept.
spretna modistinja
le dobra moč. Naslov pove
upr. Slov. Nar. 5679

Rudi Zupanek
učitelj
Pauluša Kosančeva
učiteljica
zaročena
Ljubljana Celje

Moško kolo
dobro ohranjeno se prodaja. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 5639
Učenec za modno trge-
vino se takoj sprejme.
Naslov pove uprav. Slov. Naroda.
5676

Perfektna šivilja
za otroke se priporoča. Ponudbe pod
„Šivilja 56-5“, na upravnishvo Sloven-
skega Naroda. 5635

Dobro nagrado
dam onemu, kateri mi preskribi ali oči-
stopi lokal na prometnem kraju v Lju-
bljani, eventualno vstopim kot družab-
nik. Ponudbe pod „dobra nagrada 5610“
na upravnishvo Slov. Naroda.

Kot učenec
v kako trgovino z mešanim blagom na
deželi želi vstopiti krepak, 15 let star
mladenič, ki je doživljal tri razrede mo-
šćanske šole v Ljubljani. Cenjene ponu-
dube pod „Učenec 500/595 na upravo
Slov. Naroda. 5595

Lep lovski voz
s streho, napoli krita kočija, skodla
nova, se po nizki ceni prodaja. **J. Kraš,**
Železniki. 5631

Kotel Jadran-Bakar
išče podkuharico zraven kuharja, kavna
kuharico, pomivalico in 2 domači perile-
vsaj ena večja likanja; plača 400—500
K po zmoglosti, celoletna služba, potni
troški se po 3. mesecih povrnejo nasto-
tako. 5613

Starejša uradnikova vdova
sposobna v gospodinjstvu in kuhanju,
želi primerno službo, eventualno k sta-
rotam brez matere. Ta čas se v službi.
Dopis pod imenom „izkušena 6007“ na
uprav. Slov. Naroda. 6007

Prodajalka
dobra moč, špecerijske stroke, večša
korespondence in strojepisja, se sprejme
v trgovino z deželnimi pridelki na de-
želi. Cenjene ponudbe se blagoviti po-
staviti pod „Dobra moč/5663 na uprav
Slov. Naroda. 5663

Vizitke, kuverte in pisemski
papir s firmo kakor vsako-
orodne druge fiskovine ::
izvrsne točno
„Narodna tiskarna“.
Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Ugodna prilika!
Samo 16 dni!
NAZNANILO.
Vsled prenovljenja lokalov bo modna trgovina
A. ŠINKOVIC nasl. na Mestnem trgu št. 19.
od 19. avgusta do 3. septembra 1921 zaprta.
Prodaja se pa vrši med tem nad trgovino v prvem nadstropju (vhod skozi vežo)
z 10 % popustom.
Samo 16 dni!
Ne zamudite!

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge
vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevezoma vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.
Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor,
Kranj, Ljubljana, Maribor, Metko-
vić, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v
tu- in inozemstvu.